

LIKKUMISEN ILOA YHDESSÄ HERRA PÖLLÖN KANSSA.

Lastentapahtuma päiväkotiki Huvikummissa
Laviassa.

Elisa Selander

Opinnäytetyö, kevät 2016

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosiaali- ja kasvatusalan

suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) +

Lastentarhanopettajan

virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Selander, Elisa. Liikkumisen iloa yhdessä Herra Pöllön kanssa. Lastentapahtuma päiväkotiki Huvikummissa Laviassa. Pori, Kevät 2016, 51 s., 4 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Sosionomi (AMK) + lastentarhanopettajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyöni päätavoitteena oli järjestää toiminnallinen tapahtuma, jossa yhdistyy liikunta- ja luontokasvatus. Tavoitteena oli tukea positiivista kasvatuskumppanuutta päiväkotiki Huvikummissa Laviassa. Lisäksi tarkoituksena oli motivoida perheitä liikkumaan luonnossa. Opinnäytetyön teoriaosuus koostuu varhaiskasvatuksesta, liikunta- ja luontokasvatuksesta sekä kasvatuskumppanuudesta ja vanhempien osallisuudesta lasten päivähoitoon.

Opinnäytetyöni oli toiminnallinen tapahtuma. Se koostui tapahtuman järjestämisestä ja kirjallisesta raportista. Tapahtuman suunnittelu alkoi keväällä 2015. Järjestin Herra Pöllön luontopolku -lastentapahtuman syksyllä 2015. Opinnäytetyön yhteistyökumppanina oli päiväkotiki Huvikummissa Laviassa. Tapahtuman kohderyhmänä olivat päiväkodin lapset, heidän vanhempansa ja päiväkodin henkilökunta.

Tapahtumasta kerättiin palautetta lapsilta, lasten vanhemmilta ja päiväkodin henkilökunnalta. Lisäksi tein itse havaintoja tapahtuman onnistumisesta. Kohderyhmältä saatu palaute oli positiivista ja tapahtuma onnistui hyvin. Vanhemmat toivoivat vastaavia tapahtumia lisää tulevaisuudessa. Lapset tekivät luontopolkuun liittyviä tehtäviä innokkaasti ja pienemmät lapset jaksoivat liikunnallisen iltpäivän hienosti.

Asiasanat: varhaiskasvatus, kasvatuskumppanuus, päiväkotiki, lasten tapahtuma, liikunta kasvatus, luontokasvatus.

ABSTRACT

Selander, Elisa.

Children's event in kindergarten Huvikumpu in Lavia.

51 p., 4 appendices. Language: Finnish. Pori, Spring 2016.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Social Services and Education. Degree: Bachelor of Social Services.

The main objective of the thesis was to arrange a functional event that combines both physical education and nature education. The objective of the event was to support positive educational partnership in the kindergarten Huvikumpu in Lavia. The purpose was also to motivate families to move together in the nature.

This thesis is development oriented and made in cooperation with the personnel of Huvikumpu in Lavia. The theory part of the thesis consists of early childhood education, physical and nature education as well as educational partnership and ideas getting parents' involved and interested in their children's daycare. The thesis consists of the arrangements of the event and a report. The planning of the event began in the spring of 2015 by the event named Mr. Owl's nature trail and to be held in the autumn of 2015. The target group was kindergarten's children, their parents and kindergarten's personnel and feedback was gathered from the participators

As a result, the feedback of the event was positive and it was a success for both the parents and children. The parents wished for similar events to be arranged in the future.

Keywords: early childhood education, educational partnership, kindergarten, children's event, physical education, nature education.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 MITÄ ON VARHAISKASVATUS?	7
2.1 Liikunnan merkitys lapsen kasvulle ja kehitykselle	8
2.2 Luonto motivoi lasta liikkumaan.....	11
3 KASVATUSKUMPPANUUS–YHTEISTOIMINTAA LAPSEN PARHAAKSI....	13
4 TAPAHTUMAN SUUNNITTELU, TOTEUTUS JA PALAUTE.....	15
4.1 Yhteistyökumppanina päiväkoti Huvikumpu	16
4.2 Toiminnallisen opinnäytetyön ominaisuuksia.....	18
4.3 Tapahtuman suunnittelu ja alkuvalmistelut.....	18
4.4 Herra Pöllön luontopolun sisältö.....	20
4.5 Tapahtuman toteutus	22
4.6 Lasten, vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan antama palaute.....	23
5 POHDINTA	27
LÄHTEET	30
LIITE 1: Kirje vanhemmille	33
LIITE 2: Luontopolun rastit.....	34
LIITE 3: Palautelomake aikuisille	50
LIITE 4: Palautelomake lapsille.....	51

1 JOHDANTO

Lapsen liikunnassa on tärkeää, että lapsi saa uusia ja erilaisia kokemuksia, jotka vaikuttavat hänen kokonaisvaltaiseen kehittymiseensä. Lapsen liikunta tukee lapsen kasvua ja kehitystä, mutta sillä on sen lisäksi merkittävä vaikutus lapsen käsitykseen itsestään, itsetuntoon ja fyysiseen olemukseen. Olennaista liikunnassa on se, että lapsi kokee liikunnan mielekkäänä ja hauskana kokemuksena, joka kannustaa häntä liikkumaan. (Autio & Kaski 2005, 9–10.) Luonnossa olemisella ja tekemisellä on useita sekä fyysisiä että psyykkisiä positiivisia vaikutuksia lapsen hyvinvointiin. Liikkuminen luonnossa antaa mielenkiintoisen ympäristön lisäksi lapselle mahdollisuuden kehittää omia motorisia taitojaan ja kehonhallintaa sekä parantaa fyysistä kuntoa. Lapsi pääsee luonnossa toteuttamaan vapaata leikkiä erilaisessa ympäristössä, joka luo paljon virikkeitä ja lapsi pääsee käyttämään mielikuvitustaan. Luonto antaa lapselle paikan virkistyä ja rauhoittua sekä harjoittaa sosiaalisia taitoja kuten kykyä yhteistyöhön. (Polvinen, Pihlajamaa & Berg 2012, 58–59.)

Opinnäytetyöni on koko perheen liikunnallisen lastentapahtuman järjestäminen. Opinnäytetyöni yhteistyökumppani on Laviassa sijaitseva päiväkotit Huvikumpu. Tapahtumaan osallistuivat päiväkodin lapset, lasten vanhemmat ja päiväkodin henkilökunta. Se järjestettiin Lavian pururadalla. Iltapäivä alkoi alkuverryttelyllä, jonka jälkeen lapset suorittivat Herra Pöllön luontopolun yhdessä vanhempiensa kanssa. Päiväkodista hoidosta mukaan tulleet lapset suorittivat tehtäviä päiväkodin henkilökunnan avustuksella. Tapahtuman lopuksi oli vuorossa makkaranpaistoa ja yhdessäoloa laavulla. Tapahtuma antoi päiväkodille valmiiksi suunnitellun ja toteutetun tapahtuman. Päiväkodin lapset pääsivät tutustumaan luontoon Herra Pöllön luontopolun avulla. Tapahtuma toi vaihtelevuutta päiväkodin tavalliseen arkeen ja lapsille mukavan kokemuksen yhdessäolosta luonnossa. Tapahtuma oli mahdollisuus lasten vanhemmille päästä tutustumaan toisiin perheisiin.

Päädyin toiminnallisen opinnäytetyön tekemiseen, koska koin sen olevan itselleni sopiva tapa tehdä opinnäytetyö. Toiminnallisessa opinnäytetyössä sain

tehdä itse käytännössä ammattiin valmistavaa työtä, kun suunnittelin ja toteutin tapahtuman varhaiskasvatusympäristössä. Yhteistyökumppani oli kiinnostunut tapahtumasta, joka oli suunnattu myös lasten vanhemmille. Opinnäytetyöni pää-tavoite oli toiminnallisen tapahtuman toteuttaminen, jossa yhdistyy liikunta ja luontokasvatus. Lisäksi tapahtuman tavoitteena oli tukea myönteistä kasvatuskumppanuutta ja motivoida perheitä liikkumaan yhdessä luonnossa. Tärkein henkilökohtainen tavoitteeni oli tapahtuman järjestämisessä ammatillinen kasvu. Tapahtuman järjestäminen antoi minulle kokemusta suunnittelusta ja ohjaamisesta. Markkinoin tapahtumaa ajoissa, jotta sen tavoitteet toteutuisivat, ja suunnittelin sen huolellisesti.

2 MITÄ ON VARHAISKASVATUS?

Kaikilla alle kouluikäisillä lapsilla on Suomessa subjektiivinen oikeus kunnalliseen päivähoitopaikkaan vuodesta 1996 alkaen. Yksi kuntien perustehtävistä on järjestää päivähoitoa, ja varhaiskasvatus on sen suurin toimija. Päivähoidon tarkoituksena on hyvän hoidon antamisen lisäksi luoda turvallinen kasvuympäristö ja tukea vanhempien kasvatustehtävää. (Ikola-Norrbacka 2004, 23–24.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2005, 11) on kuvattu varhaiskasvatuksen yhteinen valtakunnallinen sisältö, ja yhteiskunnan tehtävä on järjestää ja valvoa sitä. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan varhaiskasvatus on pienten lasten elämässä tapahtuvaa vuorovaikutusta ja tarkasti suunniteltua toimintaa, jonka muodostavat lapsen hoito, kasvatus ja opetus. Olennainen osa varhaiskasvatusta on vanhempien ja henkilökunnan välinen yhteinen kasvatussyhteistyö, jota kutsutaan kasvatuskumppanuudeksi.

Varhaiskasvatuksessa keskeistä on pätevä ja ammattitaitoinen henkilöstö, joka järjestää varhaiskasvatusta. Varhaiskasvattajan ammattitaito koostuu laajasta monitieteisestä tiedosta ja tutkimuksesta sekä kasvatuksellisten menetelmien hallinnasta. Jotta varhaiskasvatus on laadukasta ja tavoitteet täyttävää, tärkeää on, että kaikilla työyhteisön työntekijöillä on tarvittavan vahva ammatillinen osaaminen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.) Yhdellä kolmesta päiväkodin työntekijästä tulee olla lastentarhanopettajan koulutus, ja muilla työntekijöillä tulee olla toisen asteen koulutus kuten esimerkiksi lähihoitaja tai lastenhoitaja. Lapsilukua päiväkodissa määrittelee Laki lastenpäivähoidosta 36/1973, jonka mukaan yhdellä työntekijällä saa olla seitsemän kolme vuotta täyttäneitä tai neljä alle kolmivuotiaita. Lapsiluvussa on otettava huomioon erityistä tukea tarvitsevat lapset ja osapäivälapset. (Reunamo 2007, 103.)

Varhaiskasvatuspalveluja ovat päiväkotitoiminta, perhepäivätoiminta ja erilaiset avoimet toiminnot. Kuntien lisäksi varhaiskasvatuksen järjestämisestä vastaavat yksityiset palveluntuottajat, järjestöt ja seurakunnat. Vuotta ennen lapsen oppi-

velvollisuutta alkaa esikoulu, joka on suunnitelmallista opetusta ja kasvatusta, joka valmistelee lasta koulunkäyntiin. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11–12.)

2.1 Liikunnan merkitys lapsen kasvulle ja kehitykselle

Varhaiskasvatuksen valtakunnallisissa liikunnan suosituksissa (2005, 10–11.) todetaan, että lapsen tulisi liikkua reippaasti vähintään kaksi tuntia päivässä. 0–3-vuotiaiden liikunta koostuu pääasiassa arkitoiminnoista ja liikunta koostuu lapsen omasta halusta ja kiinnostuksesta liikkua. 3–6-vuotiaiden liikunta on paljon myös lapsen omasta halusta lähtevää ja se koostuu useista lyhyistä liikuntahetkistä pitkin päivää. Liikunnan tulisi olla tarpeeksi monipuolista ja kuluttavaa. Tärkeää lapsen liikkumisen kannalta on, että aikuiset innostavat lapsia liikkumaan ja luovat lapselle mielenkiintoisen ympäristön liikkua. Vanhempien ohella varhaiskasvatuksen työntekijät ovat vastuussa siitä, että lapsi saa tarvittavan määrän liikuntaa päivässä.

Varhaiskasvatuksen ”Move and play every day” -ohjelmassa Australiassa on määritelty kansalliset fyysisen aktiivisuuden suositukset 0–5-vuotiaille, jossa on määritelty suositukset liikunnan lisäksi myös television katselulle, tietokonepelien pelaamiselle ja istumiselle. Liikunnan suosituksissa on määritelty erikseen suositukset vauvoille, taaperoille ja esikouluikäisille. Ohjelmassa suositellaan, että vauvoja rohkaistaisiin liikkumaan turvallisessa ympäristössä jo syntymästä saakka ja että liikkuminen tapahtuisi pääasiassa tavallisissa päivittäisissä askareissa. Ohjelmassa on annettu myös vinkkejä, miten vauvojen liikuntaa voisi järjestää. Taaperoiden ja esikouluikäisten suosituksessa lapsen tulisi liikkua vähintään kolme tuntia päivässä, mutta sen ei tarvitse tapahtua kerralla, vaan liikunnan voi jakaa tapahtuvaksi pitkin päivää. (Commonwealth of Australia, Department of Health And Ageing 2010.)

Lapsella on luonnostaan tarve liikkua, ja liikuntaa tarvitaan, jotta lapsi pystyy kasvamaan ja kehittymään normaalisti. Jotta lapsen lihakset kasvavat ja kehit-

tyvät normaalisti, tarvitaan terveellisen ruokavalion lisäksi eri lihasten säännöllistä käyttämistä. Liikkuminen yhdessä lapsen fyysisen kasvun kanssa aiheuttaa rasitusta keholle, jonka seurauksena sidekudos, luut ja jänteet kehittyvät vahvoiksi. Lapsen hengitys- ja verenkiertoelimistön kehittymisen kannalta tärkeää on, että liikunta on sellaista, jossa lapsi hengästyy usein, ja liikkumista tulisi olla monta kertaa päivässä. Säännöllinen liikkuminen pitää yllä lapsen hyvinvointia ja terveyttä sekä ehkäisee muun muassa ylipainon, sydän- ja verisuonitautien ja tuki- ja liikuntaelinsairauksien muodostumista. (Varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset 2005, 10.)

Lapsen motorinen kehitys on prosessi, jonka seurauksena lapsi oppii liikkumaan tahdonalaisesti. Sen seurauksena motoriset taidot kehittyvät myöhemmin laadullisesti. Osa motorisesta kehityksestä tulee lapsen geeniperimästä, mutta liikkumismahdollisuuksilla ja ympäristöllä on merkittävä vaikutus siihen, miten hyvin lapsi kykenee käyttämään motorisia taitojaan. (Sääkslahti 2015, 51.)

”Motorisella taidolla tarkoitetaan taitoa, joka vaatii vapaaehtoista kehon ja/tai raajojen liikettä tavoitteen saavuttamiseksi.” (Jaakkola 2014, 13). Motoriset taidot voidaan jakaa kolmeen taitoon. Näihin taitoihin kuuluvat tasapainotaidot, välineenkäsittelytaidot ja liikkumistaidot. Tasapainotaidot voidaan jakaa staattisiin taitoihin, joilla tarkoitetaan tasapainon säilyttämistä kehon ollessa paikalla ja dynaamisiin taitoihin, joissa tasapaino säilytetään liikkeessä. Esimerkkejä tasapainotaidoista ovat heiluminen, pysähtyminen ja kääntyminen. Välineenkäsittelytaidot koostuvat karkeamotorisista taidoista, joilla tarkoitetaan suurempien tai useampien lihasryhmien taitoja ja hienomotorisista taidoista, joissa pienemmät lihakset tekevät työn. Välineenkäsittelytaidoista esimerkkejä ovat heittäminen, potkaiseminen ja pomputteleminen. Liikkumistaidon avulla ihminen liikkuu paikasta toiseen. Näitä taitoja ovat esimerkiksi kävely, juoksu ja ponnistaminen. Motoristen taitojen oppiminen varhain antaa hyvän perustan ihmisen liikunnan harrastamiselle ja erilaisten elämässä vastaan tulevien fyysisten tilanteiden selvittämiseksi. (Jaakkola 2014, 13–14.)

Fyysisten vaikutusten lisäksi liikunnalla on suuri merkitys lapsen sosioemotionaaliseen kehitykseen, koska sen on tutkittu lisäävän lapsen tunnetaitojen ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Näillä taidoilla tarkoitetaan lapsen tasapainoisen tunne-elämän, myönteisten sosiaalisten tavoitteiden toteutumista sekä vuorovaikutustaitojen oppimista. Nämä taidot eivät voi kehittyä ilman, että lapsi oppii muun muassa kuuntelemaan toisia ihmisiä, tekemään yhteistyötä ja auttamaan toista sekä oppii samaistumaan toisen tunteisiin, odottamaan vuoroaan ja sietämään tappion. Liikunta on hyvä keino juuri näiden taitojen kehittämiseen ja oppimiseen. (Sääkslahti 2015, 113.)

Tutkimuksia löytyy paljon sekä yliopistosta että ammattikorkeakouluista, joiden teemana on liikunta osana varhaiskasvatusta. Useissa tutkimuksissa tutkitaan, esimerkiksi sitä toteutuuko liikunnan suositukset varhaiskasvatusympäristössä.

Opinnäytetöitä, joissa on järjestetty liikunnallinen tapahtuma tai pidempi projekti teemana liikunta, löytyy useita varhaiskasvatuksen piiristä. Esimerkiksi Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijat Satu Sjövall ja Emilia Toivonen (2015) järjestivät vastaavanlaisen opinnäytetyön, joka sisälsi liikunnallisen tapahtuman Harjunpään päiväkodissa.

Hanna Naumanen ja Annemari Valli (2014) Oulun yliopistosta tutkivat kasvatustieteen pro gradu -tutkielmanaan esikoululaisten liikuntasuosituksen toteutumista kolmessa eri päiväkodin esiopetusryhmässä. Tutkimuksen tarkoituksena oli toteuttaa laaja ja monipuolinen kuva liikunnan suositusten toteutumisesta alueella. (Naumanen & Valli 2014, 2.)

Anne Soinin (2015) terveystieteen väitöskirja on nimeltään "Always on the move? Measured physical activity of 3-year-old preschool children" ja se käsittelee päiväkotilasten fyysistä aktiivisuutta. Anne Soini käytti tiedonkeruumenetelmään havainnointia, ja väitöskirja sisältää materiaalia Suomesta, Hollannista ja Australiasta. Tämän tutkimuksen mukaan varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset (2005) eivät toteudu hyvin Suomessa. (Soini 2015, 6.)

2.2 Luonto motivoi lasta liikkumaan

Luonto koetaan usein monipuolisena ympäristönä liikkumiselle, jossa huomio keskittyy paljon muuhunkin kuin itse liikkumiseen. Tämän vuoksi luonnossa liikkuminen koetaan usein vähemmän rasittavaksi ja monet sanovat sen antavan hyvän olon tunteen. Erilainen ympäristö tarjoaa paljon virikkeitä, motivoi lapsia liikkumaan aktiivisesti ja kokeilemaan erilaisia taitojaan kuten hyppimistä ja kiipeämistä. Nämä erilaiset luontoliikunnassa kehittyvät taidot vaikuttavat positiivisesti lapsen kehitykseen ja luontoliikunta kehittääkin erityisesti lapsen motorisia taitoja. (Metsähallitus 2016.)

Luontokasvatuksella tarkoitetaan tunnesiteen luomista luontoon, joka syntyy, kun lapsi kokee elämyksiä luonnossa ja tekee havainnoiteja erilaisista luontoon liittyvistä asioista. Sen tarkoituksena on lisätä myös luontotietoutta, joka kehittyy, kun lapsi tutkii luontoa ja esittää siihen liittyviä kysymyksiä. Tavallisessa päivittäisessä elämässä luontokasvatus on tavallista arkista yhdessäoloa, joka antaa lapselle mahdollisuuden tutustua erilaisiin luonnonilmiöihin ja vuodenaikoihin. Kyseessä ei ole mikään virallinen kasvatuksen osa-alue esimerkiksi päiväkodissa vaan luontokasvatusta pidetään enemmän elämänasenteena. Luontokasvatus auttaa pidemmällä aikavälillä lasta tajuaamaan, millainen merkitys hänen tekemillään valinnoilla ja omalla toiminnalla on luontoon. (Tuomaala & Myyryläinen 2002, 10.) Erilaiset erikoispäiväkodit ovat suosittuja ja niitä tarjolla koko ajan entistä enemmän. Erikoispäiväkodin ideana on, että lasta kasvatetaan perheen kunnioittamien arvojen mukaisesti ja niistä esimerkkinä mainitsisin luontopäiväkodit. Luontopäiväkodissa toimintaympäristönä on luonto ja siellä painotetaan ekologisuutta ja luonnossa liikkumista. (Yleisradio 2009.)

Käsitteet luontokasvatus ja ympäristökasvatus menevät ajoittain sekaisin, mutta luontokasvatus on kuitenkin vain osa laaja-alaisempaa ympäristökasvatusta, joka sisältää ajatuksen kestävästä kehityksestä. (Tuomaala & Myyryläinen 2002, 10.) Ympäristökasvatuksen tavoitteina ovat, että lapset kasvavat vastuullisiksi ympäristöstään ja tiedon jakaminen siitä, että ympäristö on tärkeä tekijä hyvinvointimme kannalta. Lapsuuden aikana koettu oppiminen ympäristössä

tuottaa lapselle uusia ja erilaisia elämäkokemuksia, joiden kautta vastuullinen käyttäytyminen ympäristössä kehittyy. (Raittila 2011, 208–210.)

Friedrich Fröbelin varhaiskasvatuksen toimintajärjestelmässä lapsia opastetaan retkeilemään, tutustumaan luontoon leikin avulla, tekemään ja olemaan luonnossa enemmän sisälläolon vastapainoksi. Nykypäivänä yhteiskunnallisten muutosten seurauksena, luonto ja siellä tehtävä oleskelu ja työ siirtyvät koko ajan kauemmaksi lasten ulottuvilta. Haasteena tulevaisuuden varhaiskasvattajilla onkin edistää ympäristö- ja luontokasvatuksen sisältöä. (Helenius 2001, 55.)

3 KASVATUSKUMPPANUUS–YHTEISTOIMINTAA LAPSEN PARHAAKSI

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2005, 31) on kuvattu vanhempien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön välistä sitoutunutta yhteistyötä kasvatuskumppanuudeksi. Kasvatuskumppanuus koostuu luottamuksellisesta vuorovaikutuksesta ja toiminnasta, joka tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. (Kaskela & Kekkonen 2006, 11.) Marjatta Kekkonen (2012, 30.) toteaa väitöskirjassaan kasvatuskumppanuuden olevan vastuunjakamista yhteisestä kasvatustehtävästä, jossa päävastuu on tietenkin lapsen vanhemmilla. Lapsen tarpeiden ja edun lisäksi toimintaa ohjaavat perhekohtainen työskentely ja erilaiset kasvatukselliset keskustelut.

Kasvatuskumppanuus ei ole ainoastaan yhteistyötä vaan se koostuu lisäksi vanhempien osallisuuden vahvistamisesta, kumppanuuden osaamisen kehittämisestä ja päiväkodin kumppanuustapojen rakentamisesta. Kumppanuuden pyrkimyksenä on etsiä keinoja, jotka aktivoivat myös vanhempia yhteistyössä. Kasvatuskumppanuudessa on kyse pitkäaikaisesta toiminnasta, jonka haasteita ovat muun muassa lapsiryhmien muutokset, henkilökunnan vaihtuminen ja uusien kasvatuskumppanuussuhteiden rakentuminen. (Järvinen, Laine & Hellman-Suominen 2009, 118–119.)

Kasvatuskumppanuuden tavoitteena on toiminta lapsen parhaaksi, jonka pohjana on vanhempien ja varhaiskasvatushenkilöstön halu toimia yhdessä luottamuksellisesti ja avoimesti. Kasvatuskumppanuuteen tarkoituksena on, että vanhemmille ja henkilöstölle syntyisi yhteisymmärrys kasvatuksesta sekä tavoitteista, joihin sillä pyritään. (Järvinen ym. 2009, 118.) Kaskelan ja Kekkonen (2006, 17) mukaan kasvatuskumppanuuden tavoitteena on syventää kasvattajien ja vanhempien kohtaamisia, niin että oman lapsensa parhaiten tunteva aikuinen ja ammattitaitoinen henkilöstö käyvät vuorovaikutuksellisia avoimia keskusteluita lapsesta. Kasvatuskumppanuudessa on tavoitteena tuoda esille myös lapsen osallisuus siten, että lapsi toimijana tulee kokonaisvaltaisesti nähdyksi ja ymmärretyksi. Kasvatuskumppanuuden päämääränä on, että lapseen liittyvät asiat

keskustellaan kunnioittavassa ja tasavertaisessa ilmapiirissä, jossa molempien osapuolten näkemykset otetaan huomioon.

Kasvatuskumppanuus on merkittävä osa vanhempien osallisuutta lapsen päivähoitoon. Vanhempien osallisuutta lapsen päivähoitoon edistetään, kun vanhemmilla ja henkilöstöllä on hyvä suhde, jossa vanhempia kuullaan ja heidän vaikutusmahdollisuuksiaan lisätään. Fyysisen osallisuuden kuten vanhempainiltoihin ja erilaisiin tilaisuuksiin osallistumisen lisäksi vanhempien osallisuus koostuu tavallisista päivittäisistä toiminnoista kuten esimerkiksi tuonti- ja hakutilanteista. (Venninen, Leinonen, Rautavaara-Hämäläinen & Purola 2011, 10.)

Mitä on osallisuus? Osallisuus on yleisenä käsitteenä ollut ajankohtainen pohdittaessa erilaisten palveluiden kehittämistä ja kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksia. Osallisuudella tarkoitetaan mahdollisuutta vaikuttaa erilaisten palveluiden kehittämiseen sekä osallistua päätöksentekoon. Asiakasosallisuudessa henkilö saa palveluiden käyttäjänä vaikuttaa itseään koskeviin päätöksiin ja palveluiden sisältöön ja laatuun. (Järvi 2006, 1–2.)

Jokaisella varhaiskasvatusta järjestävällä yksiköllä tulee olla oma varhaiskasvatussuunnitelma, jonka sisältöön myös lasten vanhemmilla tulisi olla oikeus vaikuttaa ja osallistua siihen liittyvään arviointitoimintaan yhdessä toisten vanhempien kanssa. Kaikilla lasten vanhemmilla tulisi olla tiedossa varhaiskasvatussuunnitelman sisältö ja kaikkien tulisi voida osallistua sen toteutumisen seuraamiseen ja arviointiin säännöllisin väliajoin. Tällä tavalla myös vanhemmat voivat olla mukana yhdessä lasten kanssa päiväkodin toiminnan kehittämisessä. Lisäksi jokaiselle lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, jossa otetaan huomioon lapsen yksilöllisyys ja vanhempien näkemys toimintatavoista. Lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista arvioidaan säännöllisesti vanhempien kanssa, jolloin keskustellaan lapsen kehitystä vahvistavista myönteisistä asioista sekä puututaan mahdollisiin huolenaiheisiin liittyen lapsen kehitykseen ja hyvinvointiin. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 32–33.)

4 TAPAHTUMAN SUUNNITTELU, TOTEUTUS JA PALAUTE

Opinnäytetyöprosessi alkoi aiheen ideoinnilla ja yhteistyökumppanin etsimisellä keväällä 2015. Halusin tehdä opinnäytetyön varhaiskasvatuksesta, sillä päämääränäni opinnoissa on lastentarhanopettajan pätevyyden suorittaminen. Alusta asti oli selvää, että sopiva yhteistyökumppani olisi päiväkotia, sillä olin suorittanut kaksi harjoittelua päiväkotiympäristössä.

Otin keväällä 2015 yhteyttä päiväkotia Huvikummun johtajaan ja tiedustelin voisinko tehdä opinnäytetyön yhteistyössä päiväkodin kanssa. Valitsin päiväkodin sillä perusteella, että olin ollut pedagogisessa harjoittelussa kyseisessä päiväkodissa, joten se oli minulle entuudestaan tuttu. Päiväkodin johtaja ilmoitti, että yhteistyö onnistuu ja se alkoi suunnittelulla ja tapaamisilla huhtikuussa 2015. Keskustelimme siitä, millainen tuleva opinnäytetyöni voisi olla. Päiväkodin johtaja sanoi olevansa kiinnostunut toiminnallisesta opinnäytetyöstä, joka voisi olla tapahtuma. Ehdotin liikunnallista tapahtumaa, joka järjestettäisiin Lavian pururadan ympäristössä. Olimme päiväkodin johtajan kanssa yhteydessä sähköpostitse, ja kävin tapaamassa häntä kaksi kertaa kevään aikana, jolloin keskustelimme ajankohdasta ja muista käytännön järjestelyistä. Otin yhteyttä Porin kaupungin varhaiskasvatuksen aluejohtajaan kysyäkseni lupaa opinnäytetyön tekoon. Hän kertoi minulle, että meidän tulee laatia sopimus yhteistyöstä.

Järjestin opinnäytetyönäni liikunnallisen lastentapahtuman. Tapahtuma oli tarkoitettu kaikille päiväkodin lapsille, heidän vanhemmilleen ja päiväkodin henkilökunnalle. Päiväkodissa oli järjestetty myös aiemmin vastaavanlaista toimintaa muun muassa Nuoren Suomen Pihaseikkailu-tapahtumassa. Tapahtuman pää tavoitteena oli järjestää toiminnallinen lastentapahtuma, jossa yhdistyy liikunta ja luontokasvatus. Tavoitteena oli tukea positiivista kasvatuskumppanuutta ja motivoida perheitä liikkumaan yhdessä luonnossa. Pyrin suunnittelemaan tapahtuman niin, että se olisi mahdollisimman monipuolinen ja kohderyhmälle sopiva. Aluksi ajattelin järjestää tapahtuman ainoastaan liikunnallisena, mutta luontopolun rasteja ideoidessani lisäsin siihen myös luontoon liittyviä rasteja.

Tapahtuman järjestäminen antoi päiväkodille valmiiksi suunnitellun ja järjestetyn lastentapahtuman. Päiväkodin lapset pääsivät tutustumaan luontoon ja suorittamaan erilaisia tehtäviä Herra Pöllön luontopolun avulla. Tapahtuma oli mahdollisuus lasten vanhemmille päästä tutustumaan toisiin perheisiin.

4.1 Yhteistyökumppanina päiväkotiki Huvikumpu

Päiväkotiki Huvikumpu on Laviassa sijaitseva Porin kaupungin päiväkotiki, sillä Lavia on liittynyt kuntaliitoksessa Porin kaupunkiin. Päiväkotiki on perustettu elokuussa 2014 ja se tarjoaa lapsille 48 hoitopaikkaa. Päiväkotiki Huvikummissa on Eskari, Muksula 3–5-vuotiaille ja Tenavatupa alle 3-vuotiaille. (Päivi Mäntynen, henkilökohtainen tiedonanto 21.1.2016.) Päiväkodin arvoihin kuuluu turvallisuuden ja luotettavuuden korostaminen arjen toimissa. Päiväkotiki pyrkii toiminnallaan luomaan lapsille turvallisen kasvuympäristön ja painottaa yhteistyötä vanhempien kanssa, mikä varmistaa lapselle luotettavan arjen päiväkodissa. Huvikumpu kannustaa lapsia omatoimisuuteen antamalla lapselle aikaa ja huomioimalla hänet sekä järjestämällä mielekästä tekemistä ja sopivat rajat. (Porin kaupunki i.a.)

Päiväkotiki Huvikummissa ei ole vielä omaa varhaiskasvatussuunnitelmaa, jonka pohjalta olisin käsitellyt liikunnan merkitystä päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmassa. Joka tapauksessa liikunnalla on tärkeä merkitys päiväkodin arjessa. Päiväkotiki Huvikumpu pitää liikuntaa yhtenä tärkeänä tavoitteenaan päivittäisessä varhaiskasvatuksessa. Arjessa liikunta näkyy jokapäiväisenä ulkoiluna, ja liikuntaa on pyritty lisäämään muun muassa odotustilanteisiin ja pihapeleihin. (Päivi Mäntynen, henkilökohtainen tiedonanto 21.1 2016.)

Päiväkotiki Huvikumpu on mukana ”Ilo kasvaa liikkuen” -ohjelmassa, joka on otettu Porin kaupungin liikuntakasvatuksen ”ohjenuoraksi”. (Päivi Mäntynen, henkilökohtainen tiedonanto 21.1.2016). ”Ilo kasvaa liikkuen” -ohjelma on valtakunnallisen liikunta- ja urheiluorganisaatio ry:n eli Valon liikkumis- ja hyvinvointiohjelma. Ohjelman tavoitteena on, että kaikilla lapsilla olisi mahdollisuus liikkumi-

seen joka päivä, ja lisäämään lasten liikuntaa hiljalleen. Se on tehty työvälineeksi varhaiskasvatukseen arkeen ja se tukee varhaiskasvatukseen liikunnan suositusten toteutumista. Ohjelman toteuttaminen kestää vähintään kolme vuotta, ja se antaa varhaiskasvattajille tarvittavat materiaalit ohjelman suorittamiseen. (Valtakunnallinen liikunta- ja urheiluorganisaatio ry i.a.)

Porin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa vapaa-aikavirasto on mainittu tärkeänä yhteistyökumppanina liikunnan kannalta. Ajatuksena varhaiskasvatussuunnitelmassa on, että liikuntaedellytyksiä luomalla lisätään liikunnan harrastamista niin, että mahdollisimman moni porilainen liikkuu itselleen mieleisellä tavalla. Yhteistyön tavoitteena on varhaiskasvatukseen tukeminen muun muassa henkilökunnan liikuntakoulutusten, lasten liikuntatapahtumien ja perheliikuntailtojen avulla. Toiminnan perusteena on opas ”Varhaiskasvatukseen liikunnan suositukset”, jonka sosiaali- ja terveysministeriö on julkaissut yhdessä opetusministeriön ja Nuoren Suomen kanssa vuonna 2005. (Kasvatus- ja opetuslautakunta 2013.)

Porin kaupungin varhaiskasvatussyksikön varhaiskasvatussuunnitelman rungossa on mainittu lapselle ominainen tapa toimia, jossa on myös yhtenä kohtana liikunta. Siihen on tarkoitus määrittellä liikunnan merkitystä päiväkodin toiminnalle. (Kasvatus- ja opetuslautakunta 2013.)

Luonto on jo päiväkodin sijainninkin kannalta tärkeä osa päiväkotia Huvikummun arkea. Päiväkodista tehdään usein pieniä retkiä vieressä olevaan lähimetsään ja mahdollisuuksien mukaan käydään säännöllisesti retkeilemässä pururadan maastossa. Luonnosta löytyviä materiaaleja päiväkotia käyttää hyväkseen erilaisissa askarteluissa. (Päivi Mäntynen, henkilökohtainen tiedonanto 21.1.2016.)

4.2 Toiminnallisen opinnäytetyön ominaisuuksia

Opinnäytetyöni on toiminnallinen ja se on vaihtoehto ammattikorkeakoulussa tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Toiminnallinen opinnäytetyö koostuu käytännön toteutuksesta ja sen raportoinnista tutkimusviestinnän keinoin. Opinnäytetyön tulisi olla työelämälähtöinen ja tutkimuksellisesti toteutettu. Sen päämääränä on ammatillisessa kentässä käytännön toiminnan ohjeistus, opastaminen sekä toiminnan järjestäminen ja järjeistäminen. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9–10.)

Toiminnallisella opinnäytetyöllä on yleensä toimeksiantaja, mikä monissa tapauksissa lisää opiskelijan vastuullisuutta ja opettaa hallitsemaan projektin suunnittelua ja aikataulutusta. Työelämästä saatu opinnäytetyöaihe tukee ammatillista kasvua ja opinnäytetyö on usein ensimmäinen itsenäinen ja laaja projekti koulutuksessa. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 16–17.)

Toiminnallisen opinnäytetyön suurin osio on tuotteen luominen, joka voi olla esimerkiksi kirja, ohjeistus, portfolio tai tapahtuma. Siihen mikä tuote on, vaikuttaa paljon se, millainen on kohderyhmä, ja mitkä ovat sen kiinnostuksen kohteet. Raportointi on toinen osa toiminnallista opinnäytetyötä. Siinä kerrotaan tarkasti työn vaiheet ja keinot, joiden avulla kyseinen tuote on saatu aikaan. Tavoitteena toiminnallisissa opinnäytetöissä on, että siitä voi tunnistaa viestinnällisten ja visuaalisten keinojen avulla, mitkä ovat olleet projektin tavoitteet. (Vilkkä & Airaksinen, 2003, 51.)

4.3 Tapahtuman suunnittelu ja alkuvalmistelut

Tein päiväkodin johtajalle ehdotuksen tapahtumasta, joka sisältäisi liikunnallisen aloituksen, luontopolun ja lopuksi yhdessäoloa Lavian pururadan laavulla. Suunnittelin tapahtuman kulun valmiiksi sisältäen tapahtuman aloituksen, luontopolun rastit ja lopetuksen. Luontopolku oli suunniteltu siten, että lapset kulkevat rastit yhdessä vanhempiensa kanssa ja päiväkodista tulevat lapset yhdessä

päiväkodin työntekijöiden kanssa. Tapahtuma suunnattiin kaikille päiväkodin lapsille, vanhemmille sekä päiväkodin henkilökunnalle. Tein tapahtumasta opinnäytetyön suunnitelman, jonka esitin päiväkodin johtajalle ja koulussa opinnäytetyöseminaarissa. Päiväkodin johtaja ja ohjaavat opettajani hyväksyivät ehdotukseni, ja allekirjoitimme sopimuksen yhteistyöstä toukokuussa 2015.

Aloin suunnitella luontopolun rasteja keväällä 2015. Tutustuin erilaisiin materiaaleihin, joita oli käytetty luontopoluissa saadakseni ideoita rastien suunnitteluun. Lisäksi lainasin päiväkodin johtajalta Metsämörri-materiaaleja, joita en sitten lopulta käyttänyt luontopolullani. Sovelsin osassa rasteja Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden (2014) julkaisemaa opasta ”Toimintatuokioita päiväkotijä ja peruskouluryhmille toteutettavaksi lähiluonnossa” ja siinä olevia tehtäviä. Opas on osa ”Eväitä elämään lähiluonnosta” -hankkeesta. Suunnitellessani Bongaa Pöllö -rastia ja lukiessani opasta, jossa Herra Pöllö esiintyi myös, päädyin siihen ratkaisuun, että luontopolullani voisi seikkailla Herra Pöllö.

Elokuussa 2015 aloin valmistella tapahtumaa konkreettisesti. Silloin kirjoitin lopulliset luontopolun rastit ja mietin tarkemmin tapahtumaan liittyviä yksityiskoh-
tia, kuten materiaaleja, aloitusta ja lopetusta sekä palautelomakkeita. Tapahtumailtapäivän ideointi, toteutus ja tavaroiden hankkiminen ja asettelu olivat iso osa opinnäytetyötäni. Alkuvalmisteluihin kuului kirjeen kirjoittaminen tapahtumasta lasten vanhemmille (LIITE 1). Laadin kirjeen, jota muokkasimme yhdessä päiväkodin johtajan kanssa. Lähetin kirjeet vanhemmille puolitoista viikkoa ennen tapahtumaa. Tein kirjeisiin ilmoittautumislomakkeen ja annoin viikon aikaa ilmoittautua tapahtumaan. Tämän lisäksi tein päiväkodin oveen ilmoituksen tapahtumasta.

Luontopolun materiaalit olivat tarkoituksen mukaan pääasiassa sellaisia, joita löysin itseltäni ja luonnosta. Esimerkiksi heittorastin suuret männynkävyt keräsin kotipihastani, ja aistipussin tavarat, muun muassa pehmolelu, kivi, pallo ja lusikka, löytyivät kotoani. Tasapainoilu-rastin lankun lainasin laavulta. Heittorastilla olleet vanteet lainasin päiväkodilta. Kävin päiväkodilla laminoimassa luontopolun rastit, jotta ne kestäisivät paremmin esimerkiksi mahdollisen sateen yllättä-

essä. Kävin tapaamassa elo- ja syyskuussa 2015 kolme kertaa päiväkodin johtajaa, jonka kanssa keskustelimme muun muassa tapahtuman kulusta, ja näytin hänelle luontopolun rastit (LIITE 2). Tapaamiseen osallistui kerran lastentarhanopettaja, jolle kerroin suunnitelmani tapahtuman kulusta. Keräsin kaikki tarvittavat materiaalit hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Laadin palautelomakkeen sekä aikuisille että lapsille. Suunnittelin, että myös päiväkodin henkilökunta täyttäisi palautelomakkeen tapahtumasta. Vaikka pururata oli minulle tuttu paikka ennestään, kävin siellä tekemässä suunnitelman siitä, miten päin luontopolku kierretään, ja millaiset ovat rastien välimatkat. Tein lapsille muistoksi tapahtumasta rintamerkit, joihin painoin Herra Pöllön kuvan. Tiedustelin, tarvitseeko minun ilmoittaa pururadan käytöstä Porin kaupungille, mutta sain vastauksen, että pururata ja laavu ovat vapaassa käytössä.

Aloitin tapahtumapäivän alkuvalmisteluiden tekemisen aamupäivällä 8.9.2015. Tapahtumapäivän valmisteluihin kuului luontopolun kokoaminen eli kylttien asettaminen paikalleen ja tarvittavien materiaalien vieminen eri rasteille. Lisäksi kävin katsomassa, että laavulta löytyy kaikki tarvittava kuten polttopuut ja makkaratikut. Lainasin paikalliselta urheiluseuralta kaiutinta alkuleikkien musiikkia varten ja tarkistin sen toimivuuden heti pururadalle päästyäni.

4.4 Herra Pöllön luontopolun sisältö

Tarkoitukseni oli tehdä luontopolusta mahdollisimman monipuolinen ja ikäisilleen sopiva. Haasteena oli tehdä rasteja, jotka kiinnostivat vanhimpia lapsia, mutta joita pystyivät myös pienimmät lapset suorittamaan. Luontopolulla rasteja oli lopulta kahdeksan. Ajattelin, että se olisi sopiva määrä, sillä useimmat rasteista olivat sellaisia, joiden suorittamiseen ei menisi pitkää aikaa. Ideoin luontopolun henkilöksi Herra Pöllön, joka mainittiin jokaisella rastilla pienen tarinan muodossa. Rastit oli suunniteltu niin, että niissä ei tarvittu ohjaajaa vaan lapset kiersivät ne yhdessä aikuisen kanssa. Lapset, jotka tulivat päiväkodista, kulkivat luontopolun päiväkodin henkilökunnan kanssa.

Ensimmäisellä rastilla oli vuorossa hyppelyä. Lapset saivat kokeilla erilaisia hyppäystyylejä, kuten sitä, miten pitkälle pystyisivät hyppäämään, miten pienen hypyn pystyisivät tekemään ja miten korkealle pystyisivät hyppäämään. Isommat lapset saivat kokeilla takaperin hyppäämistä ja lopuksi pyydettiin miettimään, mitkä eläimet hyppivät ja millä tavalla. Toisella rastilla oli tasapainoilua puisella lankulla. Lankku oli asetettu maahan, ja lapset kävelivät lankkua pitkin. Kolmannelle rastille oli kerätty erilaisia asioita, ja lasten tehtävänä oli miettiä yhdessä vanhempien kanssa, mitkä asioista kuuluvat luontoon ja mitkä eivät. Paikalla oli muun muassa juomapullo, säilykepurkki, karkkipaperi, lastenruokapurkki, pattereita, kukka, puolukan varpu, kivi, sammalta ja puun oksa.

Luontopolun neljäs rasti sisälsi havainnointia. Rastin nimi oli ”Bongaa Pöllö”. Asettelin pururadan varrelle pieniä pöllönkuvia, ja lasten tehtävänä oli yhdessä vanhempien kanssa havainnoida, montako pöllöä he löysivät. Laitoin oikean vastauksen radalle, jotta lasten mielenkiinto säilyisi. Viidennellä rastilla oli käpyjen heittäminen. Paikalla oli vanteita ja käpyjä. Aikuinen piti vannetta, ja lapsi yritti heittää kävyn vanteen läpi. Tarkoituksena oli motoristen taitojen kehittämisen lisäksi yhteistyö aikuisen ja lapsen välillä. Pienemmille lapsille vanne asetettiin maahan, ja he yrittivät heittää kävyn vanteen sisälle.

Kuudennella rastilla oli Herra Pöllön metsäketteryshaaste. Haasteessa käskettiin halata puuta, mennä kyykkyyhin, laittaa selät vastakkain, koskettaa maata, katsoa taivasta, painaa korva puunrunkoon ja pyörittää käsiä. Liikkeiden lisäksi rastin tavoitteena oli kehittää ohjeiden noudattamista. Seitsemäs rasti oli aistirasti, jonka tavoitteena oli päästä käyttämään kaikkia viittä aistia. Lasten kanssa mietittiin mitä makuja luonnosta löytyy sekä haisteltiin, miltä luonnossa tuoksuu. Olin tuonut paikalle pussin, jonne lapset laittoivat käden ja miettivät, mitä esineitä pussissa oli. Pussiin olin kerännyt muun muassa kiven, lusikan, pallon ja pehmolelun. Kierrettiin ympyrä ja katsottiin mikä on kaunein asia, joka luonnosta löytyy. Kuunneltiin, millaisia ääniä luonnossa kuuluu. Viimeisellä rastilla oli tarkoitus löytää luonnosta erilaisia asioita. Rastilla kerättiin käpy, sammalta, kivi, puolukka, mustikka, kuusen tai männyn oksa sekä koivun lehti. Rastille oli asetettu muovitaskuja keräilyä varten.

4.5 Tapahtuman toteutus

Tapahtuma järjestettiin tiistaina 8.9.2015. Aloitin tapahtuman toivottamalla kaikki tervetulleiksi ja esittelemällä itseni. Samalla kerroin siitä, että tapahtuma on osa opinnäytetyötäni. Tapahtuman alkuverryttelynä oli kaksi Fröbelin palikoiden kappaletta, jotka tanssimme yhdessä. Kappaleet olivat Jumppalaulu ja Sutsisatsi. Tiesin kappaleiden olevan tuttuja lapsille ja he innostuivat niistä. Alkuverryttelyn jälkeen kerroin tarkemmin luontopolusta ja siitä, että luontopolku päättyy laavulle, jonne halukkaat voivat jäädä grillaamaan makkaraa. Lisäksi kerroin vanhemmille, että he olivat vastuussa lapsistaan koko tapahtuman ajan. Informoin vanhempia myös palautelomakkeista. Ennen luontopolun alkua kerroin lapsille pöllö-aiheisen lorun ja esittelin Herra Pöllön lyhyesti.

Lapset lähtivät innostuneina suorittamaan luontopolun rasteja. Rasteille alkoi syntyä nopeasti porrastusta niin, että toiset menivät nopeammin ja pienemmät lapset jäivät perälle. Tapahtuman aikana seurasin rastien suoritusta, minkä jälkeen menin laavulle ensimmäisenä sytyttämään nuotion ja ottamaan makkaratikut esille. Lisäksi laitoin paperia, ketsupin ja sinapin makkaratikkujen viereen. Lapsia alkoi saapua paikalle hieman eri aikoihin, joten odottelimme viimeisiä nuotion äärellä. Kun kaikki lapset vanhempineen ja päiväkodin henkilökunta olivat saapuneet, jaoin lapsille muistoksi rintamerkit. Tässä vaiheessa päiväkodissa hoidossa olevilla lapsilla alkoi olla kiire lähteä takaisin päiväkodille, joten kiitin lapsia ja päiväkodin henkilökuntaa tapahtumaan osallistumisesta ja annoin päiväkodin johtajalle palautelomakkeet.

Vanhempiensa kanssa tulleet lapset jäivät nuotiolle grillaamaan makkaraa. Nuotion ääressä juttelin lasten kanssa siitä, mikä oli ollut heidän mielestään mukavinta luontopolulla ja mikä haastavaa. Lapset kertoivat mistä rasteista olivat tykänneet eniten. Moni lapsi oli myös innostunut makkaran paistosta. Odotellessamme nuotion hiillosta olin tulostanut kaikista heidän keräämistään luonnosta löytyvistä asioista kuvan. Näytin kuvia ja lapset kertoivat, mitä kuvassa oli, ja etsivät kuvassa olleen asian muovitaskuistaan.

Kun olimme saaneet makkarat grillattua ja mehut juotua, ihmiset alkoivat poistua omaa tahtiaan. Kiitin vielä kerran kaikkia osallistumisesta ja annoin lasten vanhemmille palautelomakkeet tapahtumasta. Osa lapsista tahtoi paluumatkalla suorittaa rasteja uudelleen. Kun kaikki olivat lähteneet, sammutin nuotion ja keräsin kaikki rastit ja tavarat pois. Tapahtumaan osallistui 29 lasta. Seitsemän aikuista osallistui yhdessä lastensa kanssa ja loput lapset osallistuivat päiväkodin henkilökunnan kanssa. Päiväkodin henkilökuntaa paikalla oli seitsemän ihmistä.

4.6 Lasten, vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan antama palaute

Palautteen saaminen on erittäin tärkeää, sillä usein pelkkä itse arviointi ei riitä. Palautteen saaminen auttaa löytämään itsestään omia vahvuuksia ja heikkouksia. Kannustavan palautteen saaminen kertoo siitä, missä ihminen onnistuu, ja kritiikki auttaa tiedostamaan virheitä. Kritiikin avulla voi käsitellä asioita, jotka olisi voinut tehdä toisella tavalla, ja tehdä ne seuraavalla kerralla toisin. Palautteen saaminen auttaa pääsemään tavoitteisiin ja kasvattaa itsetuntemusta. (Ahonen & Lohtaja-Ahonen 2014, 11–14.)

Keräsin palautetta tapahtumasta, koska mielestäni sen avulla on helpompaa arvioida sitä, missä asioissa onnistuin tapahtuman järjestämisessä ja mitä olisin voinut tehdä toisin. Palautteen kysyminen on tärkeää oman oppimisen parantamisen kannalta. Tietysti minua järjestäjänä kiinnosti, mitä mieltä osallistujat olivat tapahtumasta. Jaoin tapahtumasta palautelomakkeet sekä lapsille että aikuisille.

Päiväkodin henkilökunta täytti saman palautelomakkeen mitä tapahtumaan osallistuneet lasten vanhemmat. (LIITE 3). Aikuisten palautelomakkeessa kysyttiin neljä avointa kysymystä, joihin lasten vanhemmat ja päiväkodin henkilökunta vastasivat. Tapahtumaan osallistuneille lapsille jaoin oman palautelomakkeen. (LIITE 4). Lasten mielipidettä kysyttiin myös aikuisten lomakkeessa, johon aikuiset saivat täyttää, mitä mieltä lapsi oli ollut tapahtumasta. Lastensa kanssa

tapahtumassa olleet aikuiset täyttivät palautelomakkeen kotona ja palauttivat päiväkodille, josta kävin hakemassa kaikki palautelomakkeet. Suoraan päiväkodilta tapahtumaan tulleet lapset ja päiväkodin henkilökunta täyttivät lomakkeen päiväkodilla. Pohdin myös itse tapahtumaa, mikä siinä sujui hyvin ja mitä olisin voinut tehdä toisin.

Lasten palautelomake koostui hymynaamoista, joista lapsi sai ympyröidä sen hymynaaman, joka kuvasi hänen mielestään iltapäivää parhaiten. Tein tarkoituksenmukaisesti lastenpalautelomakkeesta selkeän, lyhyen ja yksinkertaisen. Hymynaamoista ensimmäinen oli erittäin iloinen, toinen hymyilevä, kolmas totinen ja neljäs surullinen. Annoin lasten palautelomakkeet heidän vanhemmilleen ja päiväkodista suoraan tulleet lapset ympyröivät hymynaaman päiväkodilla. Palautelomakkeen täyttöön osallistuivat päiväkodilta 3–5-vuotiaiden ryhmä ja esikoululaiset. Minulle palautettiin yhteensä 15 lasten antamaa palautelomaketta. Palautelomakkeen vastaajista kahdeksan oli antanut erittäin iloisen hymynaaman, neljä iloisen hymynaaman, yksi totisen hymynaaman ja kaksi surullisen hymynaaman. Lasten palautetta käsitellessä pitää muistaa, että heidän antamansa palaute ei ole täysin luotettavaa. Lasten palautelomakkeista kuitenkin selvisi, että yli 50 prosenttia vastaajista antoi erittäin iloisen tai iloisen hymynaaman, mikä kuvaa sitä, että he olivat tyytyväisiä tapahtumaan. Halusin kerätä lapsilta oman palautteen, jotta lasten osallisuus toteutuisi, kun he saivat kertoa oman mielipiteensä.

Aikuisten täyttämiä palautelomakkeita minulle palautettiin yhteensä yhdeksän kappaletta. Palautelomakkeen ensimmäinen kysymys oli, mikä oli aikuisten mielestä tapahtumassa hyvää. Kuudessa yhdeksästä palautelomakkeesta keuhuttiin sitä, että rastit olivat lapsille ikäisilleen sopivia ja monipuolisia. Kolmessa palautelomakkeessa hyvänä asiana pidettiin ulkona liikkumista ja luontoon tutustumista. Muutama vastaaja piti tapahtumaa hyvin suunniteltuna ja järjestettynä. Myös Herra Pöllö -teema sai aikuisilta positiivista palautetta. Lisäksi laavua pidettiin sopivana määränpäänä, ja makkaranpaisto oli mukava tapa lopettaa tapahtuma. Seuraavassa muutamia poimintoja aikuisten palautelomakkeista:

Rastit olivat mukavan erilaisia ja lapset pääsivät hyödyntämään monia taitojaan.

Tapahtuma oli hyvin järjestetty ja tehtävät olivat innostavia ja sopivia päiväkotikäisille.

Pöllö-rintamerkki oli lapsillemme hyvin mieluinen muisto luontopolusta.

Parasta tapahtumassa oli ulkona liikkuminen, haistelemiset, maistelemiset ja etsimiset.

Palautelomakkeen toisessa kysymyksessä kysyttiin, mitä kehitettävää tapahtumassa oli. Kolmessa palautelomakkeessa vastaajat olivat sitä mieltä, että aikaa rastien tekemiseen olisi voinut olla enemmän. Muutamassa palautelomakkeessa oli mainittu, että alussa rasteilla oli aika paljon ruuhkaa, joten jonkinlainen porrastus olisi voinut olla lähdössä. Palautelomakkeissa oli myös vastattu, että aika olisi voinut olla myöhäisempi, jotta lasten vanhempia olisi päässyt enemmän paikalle. Yhdessä lomakkeessa oli mainittu, että tehtäviä, jotka sopivat pienimmille lapsille, olisi voinut olla enemmän, ja että matka saattoi olla heille liian pitkä.

Alussa vähän ruuhkaa, hajoitusrastit?

Olisi voinut olla enemmän pienemmille lapsille.

Olisi voinut olla enemmän aikaa tutustua rasteihin.

Ehkä tämä aikataulu on työssäkäyville vanhemmille huono.

Miten motivoidaan vanhempia osallistumaan lasten kanssa yhdessä tekemiseen?

Palautelomakkeen kolmannessa kysymyksessä selvitettiin, mitä mieltä lapset olivat tapahtumasta. Lähes jokaisessa vastauksessa aikuiset kirjoittivat, että lapset tekivät rasteja mielellään ja tykkäsivät tapahtumasta. Myös sitä keuhuttiin, miten hyvin lapset jaksoivat keskittyä ja tehdä kaikki rastit.

Kaikki oli kivaa, ei yhtään tylsää.

Tapahtuma oli lapsille hyvä kokemus ja he olivat koko ajan positii-visella mielellä.

Lapset tykkäsivät ja jaksoivat hienosti keskittyä tehtäviin omien taitojensa mukaan.

Luontopolku oli erilainen ja lapset nauttivat luonnossa olosta. Lisää tällaisia tapahtumia ja yhdessä liikkumista.

Palautelomakkeen viimeiseen kohtaan aikuiset saivat täyttää avoimesti muuta tapahtumasta mieleen tulevaa. Useassa lomakkeessa toivottiin lisää vastaavia tapahtumia. Muutamissa palautelomakkeissa harmiteltiin sitä, että päiväkodista tulevilla lapsilla ei ollut enempää aikaa tehdä tehtäviä ja jäädä laavulle pidemmäksi aikaa.

Oikein hyvä ja kehittävä luontoon tutustuminen.

Hienoa, että tällainen järjestettiin, Kiitos ☺.

Jäi hieman harmittamaan, kun päiväkodissa hoidossa olevilla lapsilla ei ollut mahdollisuutta jäädä laavulle istuskelemaan pidemmäksi aikaa.

Lisää tällaisia!

Mukava tapahtuma alusta loppuun saakka.

Palautelomakkeita palautettiin minulle odotetusti. Olen iloinen siitä, että saamani palaute oli positiivista, ja että lapset pitivät tapahtumasta. Mielestäni onnistuin hyvin siinä, että rastit olivat lapsille sopivia ja monipuolisia. Tapahtumasta jäi mieleeni kehitysideoita ja asioita, jotka tekisin ensi kerralla toisin.

5 POHDINTA

Tapahtuman järjestäminen oli minulle uusi ja mielenkiintoinen kokemus. Mielestäni tapahtumaa järjestävällä henkilöllä tulee olla tarpeeksi aikaa tapahtuman suunnittelua varten, sillä suunnittelu on yksi tärkeimmistä tapahtuman vaiheista. Tapahtuman järjestäjän tulisi olla luova miettiessään, millainen ohjelma on sopiva kohderyhmälle ja miten käyttää jo olemassa olevat asiat ja kyvyt hyödyksi. Täsmällisyys on tärkeä piirre, sillä tapahtuman järjestämisessä on paljon pieniä asioita, jotka tulee muistaa ja ottaa huomioon. Tapahtumaa järjestäessä kannattaa tehdä muistilistoja itselleen, jotta mikään tärkeä ei unohdu. Ohjaajan on hyvä olla iloinen ja helposti lähestyttävä. Positiivisella mielellä saa paljon hyvää aikaan tapahtuman järjestämisessä.

Tapahtumapäivä sujui odotusteni mukaan. Tein tapahtuman järjestelyt huolella ja asettelin luontopolun rastit valmiiksi aamupäivällä ennen tapahtuman alkua. Tapahtumapäivän järjestelyt kestivät kauemmin, mitä olin ajatellut. Koin, että hyvin tehdyt valmistelut takaavat onnistuneen tapahtuman ja vähentävät tapahtumapäivän stressiä. Minua kuitenkin jännitti, miten paljon saan osallistujia tapahtumaan. Sääennuste huoletti minua, sillä huonon sään sattuessa tapahtumaan ei tulisi osallistujia. Sää kuitenkin suosi tapahtumaa, ja paikalle saapui toivotusti ihmisiä, jopa 29 lasta.

Suurimmaksi parantamisen aiheeksi nousi se, että tapahtuman ajankohta oli huono ajatellen töissä käyviä vanhempia. Toisaalta en voi tietää, olisiko vanhempia osallistunut enemmän, jos tapahtuman ajankohta olisi ollut myöhäisempi. Ajankohdan vuoksi päiväkodista tulevilla lapsilla ei ollut aikaa jäädä paistamaan makkaraa ja viettämään aikaa yhdessä, sillä vanhemmat hakivat lapsensa päiväkodista tietyinä kellonaikana. Seuraavaa tapahtumaa varten, kävisin enemmän keskustelua sopivasta ajankohdasta. Tapahtuman kohderyhmänä olisi tullut olla joko ainoastaan päiväkodin lapset ja henkilökunta tai perheet ja päiväkodin henkilökunta.

Mikäli järjestäisin uuden tapahtuman, mieltäisin palautelomakkeen kysymyksiä tarkemmin. Tekisin oman lomakkeen päiväkodin henkilökunnalle sekä lasten vanhemmille. Vaikka kysymysten asettelu ei ollut luonteva päiväkodin henkilökunnalle, uskon, että palautteen tärkeimmät kohdat tulivat selville myös tällä lomakkeella. Alkuperäisen suunnitelman mukaan minun piti kerätä palautetta ainoastaan lasten vanhemmilta.

Herra Pöllön liikunnallisen lastentapahtuman järjestäminen päiväkodille toiminnallisena opinnäytetyönä oli opettavainen ja positiivinen kokemus. Tapahtuman järjestämisestä sain ammatillisesti ajateltuna paljon hyvää suunnittelu- ja ohjauskokemusta varhaiskasvatusympäristössä. Pystyin refleктоimaan tapahtuman toteutusta, mikä siinä meni hyvin, ja missä olisi kehittämisen varaa. Opin tästä tapahtumasta paljon tulevia vastaavia tapahtumia varten. Seuraavalla kerralla tiedän paremmin, millaisia asioita tulee ottaa huomioon tapahtumaa järjestäessä ja mitä voisin mahdollisesti tehdä toisin. Kokonaisuudessaan koen, että opinnäytetyöprosessi lisäsi ammatillista kasvua monipuolisesti. Mielestäni opinnäytetyö on lisännyt omaa vastuunottamista laajasta työstä ja sen onnistumisesta. Se on kehittänyt ajankäyttöä ja suunnitelmallisuutta, sillä projektissa on ollut useita aikatauluja ja eri vaiheita. Opinnäytetyö oli laajin kirjallinen prosessi ni ammattikorkeakouluopintojeni aikana. Tapahtuman järjestäminen itsessään oli suurin osa opinnäytetyötäni, mutta kirjallisen osuuden laatiminen oli silti haastavinta, vaikka pääsin käsittelemään kiinnostavia teemoja liittyen varhaiskasvatukseen.

Tapahtuman päätavoitteena oli järjestää toiminnallinen tapahtuma, jossa yhdistyy liikunta- ja luontokasvatus. Tapahtuman päätavoite toteutui hyvin ja tapahtuma sisälsi monipuolisesti liikunta- ja luontokasvatusta rastien muodossa. Lapset tykkäsivät tapahtumasta ja tekivät tehtäviä innokkaasti. Lisäksi tapahtuman tavoitteena oli tukea positiivista kasvatuskumppanuutta. Tämä tavoite toteutui osittain, sillä tapahtuma tuki positiivista kasvatuskumppanuutta jo pelkällä yhdessäololla, mutta koska päiväkodin henkilökunta tuli yhdessä lasten kanssa, päähuomio luonnollisesti keskittyi lapsiin ja heidän tarpeisiinsa. Mielestäni kasvatuskumppanuus varhaiskasvatuksessa asettaa haasteita ja vaatii pitkän ja

toimivan kumppanuussuhteen. Tässä oli kyseessä ainoastaan yksi tapahtuma, jonka järjesti päiväkodin ulkopuolinen henkilö. Mielestäni yleisesti ajatellen nykypäivän kasvatuskumppanuuden haasteita saattavat lisätä henkilökunnan ja perheiden erilaiset näkemykset kasvatuksesta, vaihtuva henkilökunta ja erilaiset puutteet yhteistyössä. Mielestäni tavoitetta motivoida perheitä liikkumaan luonnossa koskee se, että yksi tapahtuma ei saa aikaiseksi niin suurta vaikutusta. Se voi kuitenkin lisätä innostusta hetkellisesti. Toisaalta, kun olimme laavulla yhdessä, monet vanhemmista ajattelivat, että eivät ole ennen retkeilleet laavulla vaikka mukava retkeilykohde onkin niin lähellä. Opinnäytetyöprosessi on vahvistanut ajatustani siitä miten tärkeä rooli liikunta- ja luontokasvatuksella on varhaiskasvatuksessa. Liikunnalla on positiivinen vaikutus sekä lapsen fyysiseen että psyykkiseen hyvinvointiin. Olen samaa mieltä siitä, että nykyään lapset pelaavat erilaisia pelejä ja katsovat televisiota yhä enemmän milloin luonnossa liikkuminen saattaa jäädä niiden varjoon. Mielestäni tärkeää varhaiskasvatuksessa olisi tarjota lapselle säännöllistä liikuntaa mielenkiintoisessa ympäristössä.

Tapahtuma onnistui suunnitelmieni mukaan ja minulle jäi tunne, että se oli positiivinen kokemus sekä lapsille että aikuisille. Olin tyytyväinen positiivisesta palautteesta ja siitä, että vastaavia tapahtumia toivottiin lisää. Onnistuin tekemään rasteista monipuolisia ja ne sopivat hyvin päiväkotikäisille lapsille.

LÄHTEET

- Ahonen, Risto & Lohtaja-Ahonen Sirke 2014. Palaute kuuluu kaikille. Espoo: Human Interest.
- Autio, Tuire & Kaski Satu 2005. Ohjaamisen taito: Liikunta tukemassa lapsen ja nuoren kasvua. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Commonwealth of Australia, Department of Health And Ageing 2010. National Physical Activity Recommendations for Children 0-5 Years. Viitattu 29.1.2016.
[http://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/content/9D831D9E6713F92ACA257BF0001F5218/\\$File/PA%20Rec%20-5%20yo%20-%20Web%20printable%20version.pdf](http://www.health.gov.au/internet/main/publishing.nsf/content/9D831D9E6713F92ACA257BF0001F5218/$File/PA%20Rec%20-5%20yo%20-%20Web%20printable%20version.pdf)
- Helenius, Aili 2001. Varhaiskasvatuksen juurilla. Teoksessa Kirsti Karila, Jarmo Kinos & Jorma Virtanen (toim.) Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Jyväskylä: PS-Kustannus, 55.
- Ikola-Norrbacka, Rinna 2004. Päivähoito – Kuntien kilpailuvaltti? KuntaSuomi 2004 –tutkimuksia nro 46. Helsinki: Suomen kuntaliitto.
- Jaakkola, Timo 2014. Krokotiilijuoksu ja 234 muuta toimintaideaa motoristen taitojen kehittämiseksi. Jyväskylä: PS-kustannus
- Järvi, Seija 2006. Varhaiskasvatus osallisuuden näkökulmasta. Teoksessa Pirjo Pukari (toim.) Vanhemmat osallisina -käsitteistöä ja menetelmän kehittelyä. Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, 1–2. Viitattu 11.2.2016. <http://www.sosiaalikollega.fi/julkaisut/tyopaperit-ja-muut-julkaisut/Vanhemmatosallisina.pdf>
- Järvinen, Mervi; Laine, Anne & Hellmann-Suominen, Kirsi 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Kaskela, Marja & Kekkonen, Marjatta 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta- Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Helsinki: Stakes.
- Kasvatus- ja opetuslautakunta 2013. Porin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. Viitattu 11.11.2015.
<https://www.pori.fi/material/attachments/hallintokunnat/koulutusvirasto/6IW3UZhdZ/VASUPori042013.pdf>

- Kekkonen, Marjatta 2012. Kasvatuskumppanuus puheena. Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoidon diskursiivisilla näyttämöillä. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden yksikkö. Väitöskirja. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, tutkimus 72/2012.
- Metsähallitus 2016. Luonto houkuttelee liikkumaan. Viitattu 8.3.2016.
www.luontoon.fi/retkeilynabc/terveyttajahyvinvointialuonnosta/luontoliikunta
- Mikkelin seudun ympäristöpalvelut 2014. Toimintatuokioita päiväkotij- ja peruskouluryhmille toteutettavaksi lähiluonnossa. Viitattu 10.08.2015.
http://www.mikkeli.fi/sites/mikkeli.fi/files/atoms/files/toimintatuokioivhkonen_0.pdf
- Mäntynen, Päivi 2016. Päiväkodin johtaja, Päiväkotij Huvikumpu. Lavia. Henkilökohtainen tiedonanto 21.1.2016.
- Naumanen, Hanna & Valli, Annemari 2014. ”Saako juosta?” Varhaiskasvatukseen liikunnan suositusten toteutuminen kolmessa esiopetusryhmässä. Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö. Pro gradu -tutkielma.
- Polvinen, Kirsti; Pihlajamaa, Jussi & Berg, Pekka 2012. Luonnosta hyvinvointia lapsille ja nuorille. Kuvauksia luonnon hyvinvointivaikutuksista, palveluista ja malleista palveluiden kehittämiseen. Kansallinen hyvinvointikeskus. Viitattu 18.2.2016.
https://www.sitra.fi/julkaisut/muut/Luonnosta_hyvinvointia_lapsille_ja_nuorille.pdf
- Porin kaupunki i.a. Päiväkotij Huvikumpu. Viitattu 15.11.2015.
www.pori.fi/sivistyskeskus/paivakodit/paivakotihuvikumpu.html
- Raittila, Raija 2011. Ympäristökasvatus on lasten toimintaa. Teoksessa Eeva Hujala & Leena Turja (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-Kustannus, 208-218.
- Reunamo, Jyrki 2007. Tasapainoinen varhaiskasvatus. Erilaisia tapoja suhtautua muutokseen. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit.
- Sjövall, Satu & Toivonen, Emilia 2015. ”Tuli kauheesti hiki” : Liikunnan iloa Harjunpään päiväkodissa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Porin toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

- Soini, Anne 2015. "Always on the move? Measured physical activity of 3-year-old preschool children" (Jatkuvasti liikkeessä – Kolmevuotiaiden päiväkotilasten mitattu fyysinen aktiivisuus). Jyväskylän yliopisto. Terveystieteen laitos. Väitöskirja.
- Sääkslahti, Arja 2015. Liikunta varhaiskasvatuksessa. Jyväskylä :PS-kustannus.
- Tuomaala, Tuija & Myyryläinen, Maija 2002. Luonto tutuksi. Helsinki: Kustantajat Sarmala Oy.
- Valtakunnallinen liikunta- ja urheiluorganisaatio ry i.a. Ohjelman kuvaus. Mikä on ilo kasvaa liikkuen ohjelma? Viitattu 21.1.2016.
<http://www.sport.fi/varhaiskasvatus/liikkumis-ja-hyvinvointiohjelma-ilo-kasvaa-liikkuen/ohjelman-kuvaus>
- Varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset 2005. Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:17. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005. Oppaita 56. Toinen tarkistettu painos. Helsinki :Stakes.
- Venninen, Tuulikki; Leinonen, Jonna; Rautavaara-Hämäläinen, Maija & Purola, Karoliina 2011. "Lähes aina haettaessa sanotaan, että ihan ok päivä-mitä se lopulta tarkoittaa?" Lasten vanhempien ja henkilökunnan osallisuus pääkaupunkiseudun päiväkodeissa. Socca - Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus. VKK- Metro, varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö.
- Vilka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.
- Yleisradio 2009. Lapsille tarjolla yhä enemmän erikoispäiväkoteja. Viitattu 10.3.2016.
www.yle.fi/uutiset/lapsille_tarjolla_yha_enemman_erikoispaivakoteja/5879329

LIITE 1: Kirje vanhemmille

HEI VANHEMMAT!

Olen Elisa Selander ja opiskelen Diakonia-ammattikorkeakoulussa sosionomiksi. Tulen järjestämään opinnäytetyönäni lasten liikunta- ja luontotapahtuman päiväkotit Huvikummun lapsille ja vanhemmille yhteistyössä Päiväkodin henkilökunnan kanssa.

Tapahtuma järjestetään tiistaina 8.9.2015 ja kokoontuminen Lavian pururadan parkkipaikalla klo 15.00.

Tapahtuma koostuu yhteisistä leikeistä, Herra Pöllön luontopolusta ja yhdessäolosta Lavian pururadan laavulla. Mukaan tarvitsette säähän sopivat vaatteet ja iloista retkeilymieltä. Halutessanne voitte ottaa mukaan makkaraa ja juotavaa.

Koska järjestämäni tapahtuma on osa opinnäytetyötäni, tulen keräämään tapahtumasta valokuvia ja palautetta Päiväkotit Huvikummun henkilökunnalta sekä lapsilta ja teiltä vanhemmilta. Palaute kerätään nimettömänä ja valokuvat leikataan niin, ettei lapsia pysty tunnistamaan. Ilmoittatthän päiväkodin johtajalle, mikäli lapsenne ei saa näkyä ollenkaan valokuvissa.

Ystävällisin terveisin,

Elisa Selander

Perheestämme osallistuu tapahtumaan:

__ lasta

__ aikuista

Ilmoitathan osallistumisestanne perjantaihin 4.9.2015 mennessä.

LIITE 2: Luontopolun rastit

TERVETULOA
HERRA
PÖLLÖN LUONTO-
POLULLE!

RASTI 1

Herra Pöllö on päättänyt järjestää lapsille kaikkien eläinystävien hyppyharjoitukset. Yritä hypätä mahdollisimman pitkälle. Sitten hyppää mahdollisimman korkealle. Tee aivan pieni hyppy. Isommat lapset voivat yrittää hypätä varovasti taaksepäin. Miettikää yh-

**dessä aikuisen kanssa,
mitkä eläimet hyppivät?
Miten ne hyppivät? Osaat-
ko sinä hyppiä samalla ta-
valla?**

RASTI 2

**Edessänne on oja. Herra
Pöllö on rakentanut sillan
ojan yli. Tasapainoilkaa
ojan yli kävellessä puuta
pitkin.**

RASTI 3

Herra Pöllö on huolissaan metsän puhtaudesta ja tulevaisuudesta. Hän on löytänyt erilaisia asioita metsästä. Pohtikaa yhdessä mitkä seuraavista asioista kuuluvat luontoon ja mitkä eivät?

Miksi?

RASTI 4

BONGAA

PÖLLÖ!

Herra Pöllö on sattumalta kadottanut ystävänsä ja on aivan yksin metsässä. Haluaisitko sinä auttaa häntä löytämään kadonneet ystävät? Kävellessäsi seuraavalla rastille, ole silmät

**tarkkana ja katso kuinka
monta pöllöä havaitset?**

BONGAA PÖLLÖ!
-RASTIN OIKEA VAS-
TAUS ON, ETTÄ
PÖLLÖLLÄ OLI KA-
TEISSA SEITSEMÄN
YSTÄVÄÄ.

RASTI 5

Herra Pöllö tyk-

kää leikkiä kävyillä ja heit-
tellä niitä. Kuinka tarkka

heittäjä sinä mahdat olla?

Anna aikuiselle rengas ja
yritä heittää käpy sen läpi.

Pienemmille lapsille ren-
kaan voi laittaa maahan ja

**yrittää heittää kävyn sen
sisälle.**

RASTI 6

**Herra Pöllö on järjestänyt
teille metsäketteryyshaasteen.**

Seuratkaa ohjeita:

1.) Halatkaa puuta

2.) Menkää kyykkyyyn

3.) Laittakaa selät vastakkain

4.) Koskettakaa maata

5.) Katsokaa taivasta

6.) Painakaa korva puunrunkoon

7.) Pyörittäkää käsiänne

RASTI 7

Herra Pöllö toivoi, että lapset kokeilisivat luonnossa eri aisteja. Voisitteko te havaita eri asioita käyttämällä kaikkia aistejanne?

1.) Millaisia makuja luonnosta löytyy?

2.) Ole rauhassa ja haistele hetki ilmaa. Haistatko mitään? Onko tuoksu hyvä?

3.)Laita kätesi kangaspussiin, jossa on tavaroita, tunnistatko mitä esineitä pussista löytyy?

4.) Nyt silmät tarkkana! Katsele ympärillesi. Mikä on kaunein asia, jonka näet luonnossa?

5.) Sulkekaa silmänne ja olkaa hetki hiljaa. Millaisia ääniä kuulette luonnossa? Keskustelkaa millaisia ääniä luonnossa voi kuulla?

RASTI 8

Herra Pöllö on havainnut, että luonnosta löytyy kaikkea ihmeellistä. Pystyttekö te löytämään seuraavat asiat:

1)käpy

2)sammal

3)kivi

4)puolukka

5)mustikka

6)kuusen tai männyn oksa

7)koivun lehti

**Ottakaa tästä muovitasku,
jonne voitte kerätä ne.**

**HERRA PÖLLÖN
LUONTOPOLKU ON
PÄÄTTYNYT. SIIR-
TYKÄÄ TÄSTÄ
LAAVULLE.**

LIITE 3: Palautelomake aikuisille

PALAUTELOMAKE AIKUISILLE

1.) Mikä oli mielestäsi hyvää tapahtumassa?

2.) Mitä kehitettävää tapahtumasta jäi mieleenne?

3.) Mitä mieltä lapsenne oli tapahtumasta?

4.) Muuta?

Kiitos palautteestanne! ☺ Palautathan tämän lomakkeen perjantaihin 11.9. mennessä päiväkodille.

LIITE 4: Palautelomake lapsille

Ympyröi se hymynaama, joka kuvaa Herra Pöllön iltapäivää mielestäsi parhaiten.

